

GEOGRAFIE OBYVATELSTVA 1

4. cvičení
Podzim 2018
Petr HLISNIKOVSKÝ

NA CO SI DÁT POZOR - CHYBY

- Tečku psát za závorku s citací (ne před závorkou)
- Oddělovat řády tisíců (výjimkou jsou letopočty), a to mezerou (nikoliv čárkou)
- Citace v textu
- Tabulky by neměly být širší než text
- Odkaz na tabulky a obrázky v textu s velkým písmenem (např. vývoj počtu obyvatel můžeme vidět v Tab. 1)
- Pozor na procent a procentní. 48% = procentní, 48 % = procent

obyvatel je patrný i mezi lety 1991 a 2001, který je ovšem způsoben spíše migrací obyvatelstva to této klidné oblasti. V současnosti obyvatelstvo spíše ubývá, protože dochází ke stěhování mladých do větších měst kvůli lepšímu pracovnímu uplatnění.

Tab. č. 1: Počet obyvatel v SO ORP Nové Město na Moravě v letech 1869-1991.

SO ORP	1869	1880	1890	1900	1910	1921
Nové Město n. Mor.	24 332	24 189	23 468	23 051	23 107	21 851
	1930	1950	1961	1970	1980	1991
	21 149	18 288	18 072	19 095	19 661	19 625

Zdroj: ČSÚ (2018)

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- 2. ROZSMÍTĚNÍ OBYVATELSTVA

- Stručně (min. 4 řádky) popsat, co bude obsahem kapitoly 2, z jakých zdrojů budete vycházet, atd.

- 2.1 Hustota zalidnění

- Obecná hustota zalidnění za obce vybraného SO ORP (a za celý SO ORP) v letech 1991, 2001, 2011
- $h = S/P$
 - h – hustota zalidnění, S – počet obyvatel, P – jednotka plochy (km^2)
- 1 tabulka pro všechny (3) roky a obce + za celý SO ORP
- 3 mapy hustoty zalidnění za jednotlivé obce v SO ORP v letech 91,01,11
 - Jednotná škála pro všechny a zvolit smysluplné kategorie
- Komentář zhodnocující (ne)rovnoměrné rozmístění obyvatelstva – půl strany
 - Nejen popis, ale i interpretace

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

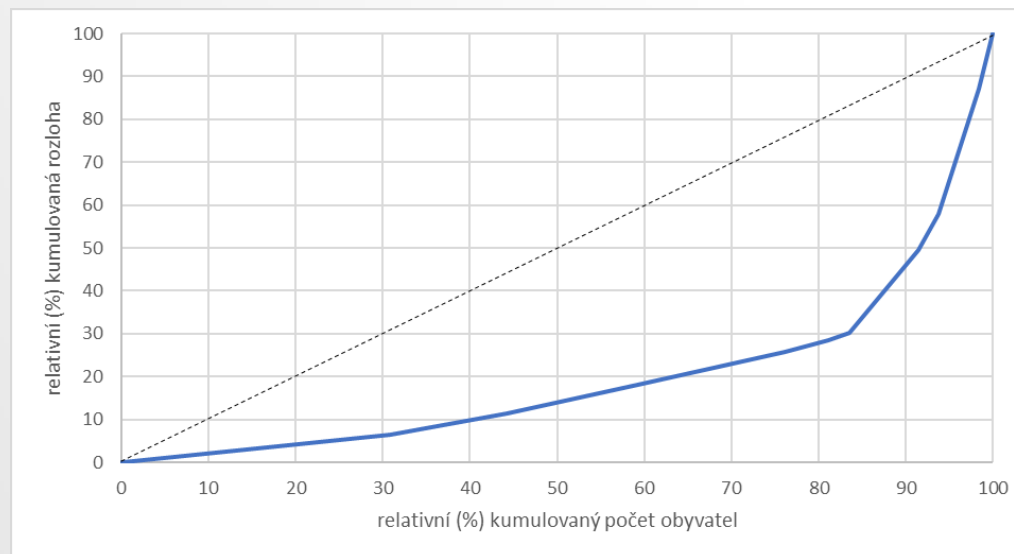
- Zdroj dat k podkapitole 2.1
 - Historický lexikon obcí – počet obyvatel za roky 1991, 2001 a 2011.. Rozlohu berte aktuální.

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- 2.2 Koncentrace obyvatelstva
- Koncentrace obyvatelstva za vybrané SO ORP v letech 91,01,11
- Znázorněno Lorenzovou křivkou (Lorenzovým obloukem)
- 3 tabulky pro každý rok zvlášť
- 1 Lorenzova křivka (všechny 3 roky v jednom grafu) – pro lepší porovnání
- Komentář, kde zhodnotíte vývoj koncentrace obyvatelstva – cca odstavec
 - Nejen popis, ale i interpretace
 - Např. suburbanizace?

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- Lorenzova křivka:
- Vychází z relativních kumulovaných hodnot
- Čím více je reálná křivka blíže té ideální, tím je rozmístění obyvatelstva rovnoměrnější a naopak.
- Alternativní ukazatel hustoty zalidnění
- Číselně se dá koncentrace vyjádřit pomocí Giniho koeficientu
 - Více viz např. <https://www.youtube.com/watch?v=mM3JbvQfS2U>

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- Postup na příklad SO ORP Tanvald:
- Získáme počet obyvatel a rozlohu jednotlivých obcí, vypočteme hustotu
- Seřadíme obce podle hustoty zalidnění
- Relativizujeme absolutní čísla počtu obyvatel a rozlohu
- Vypočítáme kumulativní relativní hodnoty

	počet obyvatel			rozloha (km ²)			Hustota zalidnění
	absolutně	relativně (%)	relativně (%) kumulovaně	absolutně	relativně (%)	relativně (%) kumulovaně	
			0			0	
Tanvald	6435	30,78	30,78	12,45	6,53	6,53	517
Velké Hamry	2811	13,45	44,23	9,32	4,89	11,42	302
Desná	3130	14,97	59,20	12,58	6,60	18,02	249
Smržovka	3541	16,94	76,14	14,81	7,77	25,79	239
Plavy	1034	4,95	81,09	5,2	2,73	28,52	199
Jiřetín pod Bukovou	516	2,47	83,55	3,31	1,74	30,26	156
Harrachov	1643	7,86	91,41	36,63	19,22	49,47	45
Zlatá olešnice	488	2,33	93,75	15,94	8,36	57,84	31
Kořenov	956	4,57	98,32	55,83	29,29	87,13	17
Albrechtice v Jizeeských horách	351	1,68	100,00	24,54	12,87	100,00	14
celkem	20905	100		190,61	100		

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- Návod jak vytvořit Lorenzův oblouk:
- Vložte bodový graf
- Dáte „vybrat data“ – osa Y – kumulovaná hodnota rozlohy, osa X – kumulovaná hodnota obyvatel
- Body změníte na linii (Formát datové řady)
- Přidáte ideální křivku (čárkovaně) – vložit obrázec – čára (viz předchozí slide)
- Další roky uděláte podobně, do stejného grafu – opět „vybrat data“, přidáte řadu a správně vložíte data na osy Y a X
- Nezapomeňte popsat osy, a legendu pro jednotlivé roky

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- 3. DYNAMIKA OBYVATELSTVA

- Tuto kapitolu tentokrát uvádět nemusíte, uvedete až podkapitolu 3.1 a 3.2

- 3.1 Přirozený pohyb obyvatelstva

- 3.1.1 Přirozený přírůstek

- Absolutní a relativní hodnoty přirozeného přírůstku za obce vybraného SO ORP (a za celý SO ORP) v letech 91,01,11

-

- PP – absolutní přirozený přírůstek, N^v – počet živě narozených, M – počet zemřelých

- _____

- pp = relativní přirozený přírůstek (v ‰), N^v – počet živě narozených, M – počet zemřelých, S (s pruhem) – střední stav obyvatelstva

- 3 tabulky pro všechny roky a obce + SO ORP

- Bude v nich tedy - S (s pruhem), N^v , M, PP, pp

- Komentář zhodnocující vývoj PP a pp – cca odstavec

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- Zdroj dat k podkapitole 3.1.1
- Počet živě narozených (1991, 2001, 2011)
- Počet zemřelých (1991, 2001, 2011)
- Střední stav obyvatelstva (1991, 2001, 2011)
 - Sečtou se hodnoty k 1. 1. daného roku a stav k 31. 12. téhož roku a vydělí se dvěma
- Vše lze nalézt zde: <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>
- Relativní čísla nezaokrouhlovat na celé hodnoty (kromě hustoty zalidnění) – ať jsou vidět i malé rozdíly – používat 2 desetinný místa

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- 3.1.2 Plodnost
- Čistá míra plodnosti za obce vybraného SO ORP (a za celý SO ORP) v letech 2001, 2011 + hodnoty za celou ČR

- _____

fx – čistá míra plodnosti, N^y – počet živě narozených, F_{15-49} – počet žen v reprodukčním věku (tj. ve věku 15-49)

- 1 tabulka pro všechny (2) roky a obce
- Komentář zhodnocující vývoj fx – cca odstavec
 - Nejen popis a interpretace (proč tomu tak je), ale i komparace s hodnotami za celou ČR

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- Zdroj dat k podkapitole 3.1.2
- Počet živě narozených – viz 3.1.1 (2001, 2011)
- Počet žen v reprodukčním věku (tj. 15-49 let) (2001, 2011)
- Rok 2011 – není problém
 - Dopočítat z veřejné databáze - https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31288&u=VUZEMI_43_554979
- Rok 2001 – problémovější
 - Buď v knihovně – tištěné publikace
 - Nebo existují na internetu publikace „Základní informace o obcích ČR – okres ...“
 - Nezapomeňte, že existují také krajské pobočky ČSÚ (a jejich weby)
- Takto např. vypadá publikace pro okres Ústí nad Orlicí - <https://www.czso.cz/documents/11272/18067474/4108-03-5304.pdf/d527d58b-2d8c-43a9-becd-0c7633bcb61f>

ZADÁNÍ 2. ČÁSTI SEMINÁRNÍ PRÁCE

- Termín odevzdání 2. části: úterý 23. 10. 2018, 23:59
- Dbejte připomínek k minulým cvičením
- Průběžně číslujte tabulky a obrázky

PREZENTACE

- Je druhý demografický přechod stále relevantní koncept pro evropské státy? (Gorný David)

PREZENTACE NA PŘÍŠTÍM CVIČENÍ - RÁNO

- Prezentace 17. 10. 2018:
- **Köblová Monika, Henzl Vojtěch, Göth Jan**

PREZENTACE NA PŘÍŠTÍM CVIČENÍ - VEČER

- Prezentace 17. 10. 2018:
- **Sedlárová Denisa, Compeľ'ová Viktória, Kotrle Viktor**

ZAJÍMAVOSTI + POJMY

- <https://www.economist.com/node/21642053>
- <https://maps.esri.com/rc/urban/index.html>

- Natalita
- Mortalita
- Fertilita
- Fekundita
- Porodnost
- Úmrtnost
- Plodnost
- Plodivost (potencionální plodnost, nerealiz. plodnost)

DĚKUJI ZA POZORNOST